

O I S O V I N Y

Nepostradatelný informační a inspirační zdroj pracovníků býv. OIS

Pravicový, liberální chem.inž. občasník. Založeno r. 1996

Slovo úvodem

Vánoce jsou zase tady a nemá smysl nad tím lamentovat. Konec konců jsou to nejhezčí svátky roku, tak je lepší si je užít, než se nechat jimi vláčet. Otázku dárků vyřešit v předstihu, s cukrovím to nepřehánět, případně ho též zakoupit. Pak vám zbude i čas na víkendovou vycházku předvánoční Prahou. Nám se osvědčuje začít na Staroměstském náměstí, kde ještě lehce převládá komerce nad poezií. Dále Královskou cestou, to už se pomalu smráká a hra stínů a světel plynových lamp vám evokuje Prahu minulého



století. Shon je ten tam a vy si jen užíváte. Procházka kulminuje na Kampě u stánků s keramikou, kořením, svíčkami, ale také svařákem a opékanými klobásami. Nejlépe chutnají u železných košů s hořícími borovými poleny, která zahřejí a provoní. Domů se vrátíte příjemně unaveni a v pohodě. Zkuste 12.12.!

Motto

Učení v mládí je rytí do kamene, učení ve stáří je psaní do písku.

Z citátů, reklam, inzerátů a...

„No jo, mužský ti nestárnou. Šediny je zdobí, brýle jim svědčí, vrásky jsou sexy. Žádné křečové žíly, žádná celulitida. Žádné klimakterium. Ale pak najednou zdechnou.“
Věra Chytilová
„Osmička je jen vzrušené nekonečno...“

Víte, že?

- Užívání hormonální antikoncepce mění ženám razantně nejen hladiny hormonů v organismu, ale má dopad i na to, jak ženy vnímají muže. Antikoncepce zasahuje i do toho, jak jsou ženy vnímány ze strany mužů.
<http://www.osel.cz/index.php?clanek=4671>
- Jak často vznikne v přírodě perla? Jen jedna z 10 000 perlorodek vytvoří perlu. Ta narůstá o 0,1 až 0,2 mm/rok.
- Nejnebezpečnějším hmyzem je komár Anopheles, který přenáší malárii a ročně zabije miliony lidí.
- Jídlo v konzervách bylo poprvé vyráběno pro vojáky Britského námořnictva v roce 1813. První otvírák na konzervy však spatřil světlo světa až po roce 1870.
- Koho mají babičky nejradši? Babičky sehrávaly a sehrávají významnou roli ve výchově vnoučat. Nejvíce investují do dcer svých synů. Méně do vnuků a vnuček, které zplodily jejich dcery. A nejméně se věnují vnukům zplazeným jejich syny. Je to důsledek různě silných genetických pout.
<http://www.osel.cz/index.php?clanek=4703>

Soumrak vizí?

V historii civilizace hrály vize silných osobností nebo skupin lidí často rozhodující roli. Jednou z prvních takových vizí byla realizace republikánského Říma, světem zahýbala i vize křesťanství z rukou Pavla z Tarsu a dalších nebo obnova slávy římské říše Karlem Velkým ve středověku. Na základě své vize vytvořil Fridrich Veliký ze zaostalého Pruska moderní evropskou mocnost. Z těch novějších je to vize zakladatelů Spojených států amerických nebo Rooseveltův „New Deal“ pro překonání důsledků krize. Vize stála i u zrodu státu Izrael. Byly však i problematictější vize jako bolševická revoluce v Rusku nebo Hitlerova vize tisícileté německé říše. Jedno však mají společné. Na určitou dobu se jim podařilo získat a zaujmout lidi, přesvědčit je, aby táhli za jeden provaz. Konec konců i naši předkové po roce 1918 zažili vizi budování nové samostatné republiky. A byli v ní úspěšní. I my jsme po roce 1989 žili svoji vizí. Podařilo se nám hodně – vybudovat svobodný demokratický stát s fungující ekonomikou a pevnou měnou a zařadit se mezi standardní státy EU. Ale vlastní vize nám tak trochu zhořkla; spíše díky morální a korupční situaci politiků, ale konec konců i nás. Nesnášenlivost a hulvátství. Proděláváme tedy po dvaceti letech určitou kocovinu.

Je počátek 21. století vůbec ještě vhodná doba pro nastínění a realizaci nějaké vize? Liberální materiálně zajištěná společnost má spíše individuální představy a cení pluralitu před jednotou. Konzum moc nepřeje idejím, ale myslím je ani a priori nevylučuje. Než se nějaká vize uchytí, tak ji většinou předcházelo určité negativní období chaosu nebo marasmu. Určité rozčarování by tedy mohlo být nakonec výhodou. Dnešní informacemi nabitá společnost přináší spousty myšlenek a idejí. V tom každodenním shonu po nás většinou jen stečou. Aby zaujala, musela by to být nejen opravdu výjimečná myšlenka, ale také její nositel by musel být dostatečně charismatický. Musela by také být zacílena na dostatečně velkou část populace, která by ji přijala za svou. Z tohoto hlediska se bohužel nejnadějněji jeví spíše laciné populistické vize, které hrají na sobeckou strunu. Takové vize se však již ukázaly v historii být velmi nebezpečné. Ta správná vize by měla spíše vycházet z duševních elit národa. Ale máme ještě nějaké? A je jim někdo ochoten naslouchat? Když ideálem mládeže je vrcholový sportovec, modelka nebo popový zpěvák. Je zde jedna skupina, která má nejlepší podmínky pro implantaci vize národu a tou jsou media. Souvisí to s pomalým přechodem od demokracie k mediokracii. Čím rozháranější a povrchnější jsou politici, tím více roste moc médií. Mají možnost osobnost „udělat“ nebo zničit. Na rozdíl od jednotlivce nemusí media šířit nějakou brilantní ideu, protože v duchu goebbelsovského „stokrát opakovaná...“ je tato masáž velmi účinná. Příkladem může být medií rozvířená idea člověkem zaviněného globálního oteplování. Media by tedy mohla, ale chtějí? Vždyť ani nedovedou lidem řádně vysvětlit, že v době krize se musí uskrovnit a ne žít na úkor budoucích generací. Naše media se nesmírně bulvarizovala. V zájmu prodejnosti píší především to, co předpokládají, že masa populace chce slyšet. Ale vize, má-li zaujmout, musí být zacílena i na průměrného Čecha, jinak nepřekročí rozměr salonní diskuse. Možná by po tolika letech masáže negativními zprávami uvítal i zprávy pozitivní, nastínění východisek. Tato východiska budou ovšem spíše ve stylu Churchillova „slzy a pot“, než populistického „zítra se budeme mít dobře“. Ale pro začátek to může být i něco menšího. Třeba vrátit obsah slovům „slušnost a čest“. To jsou pojmy, kterým rozumí každý Čech. Tak nezbývá doufat, že až si jednou koupím DNES nebo Blesk

Amerika převážně v pantoflích

Z hotelu do camperu

Ráno vstáváme a já volám do půjčovny camperů. K našemu zklamání si pro nás přijedou až po poledni. Vyplňujeme tedy čas koupáním v hotelovém bazénu a menším teplém bazénu s vířivkou. Jsme překvapeni, když kolem sebe vidíme poletovat kolibříky. Pak už zabíjíme čas touláním po hotelových halách. Když už jdeme asi po páté kolem malého otevřeného salonku, kde voněla konvice s čerstvě uvařenou kávou, snadno jsme se přesvědčili, že je asi k obecnému použití. Po chvíli váhání už sedíme u stolu a vychutnáváme doušky teplé kávy. Kdyby zůstalo jen u jednoho šálku, byli bychom bývali již dávno pryč, když vešla žena s dotazem, zda jsme ti lidé od Transline Airlines, kteří mají objednaný tento salonek. Blekotám tedy omluvu, že jsme mysleli, že káva je k všeobecnému použití a připravuji se ji uhradit. Ukáže se však, že vůbec nejde o to kávu platit, ale rychle vypadnout, aby mohli uvařit novou a připravit čisté šálky.

Po poledni znovu urgujeme odvoz do půjčovny, výmluvy na dopravní zácpu (traffic jam). Mikrobus přijíždí až po druhé hodině, postupně objíždí další hotel a přibírá další turisty. Pak opouštíme Frisco a přes neobyčejně dlouhý most San Mateo přes záliv téměř hodina jízdy do městečka Dublin, kde se nachází naše půjčovna El Monte. Oslovují nás německy, protože sem jezdí jen samí Němci a Holanďané. Procedura zapůjčení camperu (nebo též RV, Recreation vehicle) je značně zdoluhavá. Tím, že nemáme kreditní kartu, se nám povinný depozit zvětšuje z očekávaných 250 na 500 dolarů. Na generátor zálohová platba dalších 110 dolarů. Jsme tedy o 360 dolarů lehčí, než jsme počítali, což kompenzujeme second hand odkoupením Golden Eagle Passport (permanentka do národních parků) od pracovnice El Monte za "pouhých 15" místo 25. Je 17 hodin a my vyrážíme k nejbližšímu supermarketu vytvořit základní zásoby expedice a naplnit ledničku a mrazák. Z nabízeného výběru jen oči přecházejí. Tři druhy hlávkového salátu, čtyři druhy cibule, bramborů, cizokrajné ovoce... Jaké si vybrat rostlinné máslo, sýr, maso? Odcházíme s chlapáckým steakiem, kuřecími stehny, celým kuřetem, krabicí plechovek s pivem a colou a dalšími základními potravinami do naší kuchyně. Ne nadarmo mají Američané nákupní vozíky (cart) jako kočár pro dvojčata. Ještě mnohokrát jsme se měli přesvědčit, jaké jsou supermarkety žrouty času.

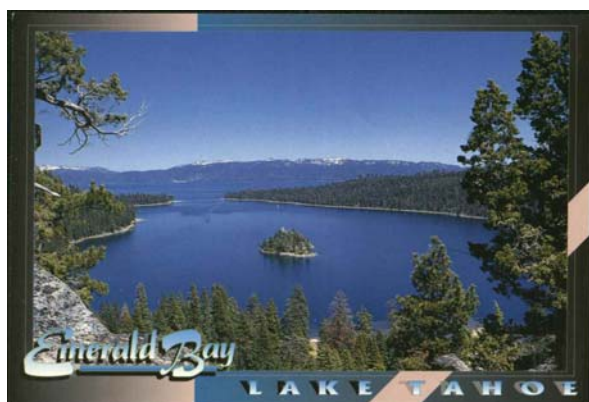
Než jsme nakoupili začalo se šerit a my vyjíždíme po silnici č. 680 na Sacramento - hlavní město státu California, ležící na stejnojmenné řece a založené teprve v polovině minulého století. Míjíme kopce plné větrných elektráren a pak už jen rovina kalifornské nížiny. Kolem 22. hodiny jsme u cíle a vybíráme si parkoviště poblíž kavárny a McDonalda, který nám ještě posloužil jako WC. Pak uléháme k zasluženému spánku.

Uprostřed noci mě náhle budí dunivý rachot. Camper se chvěje. To musí být zemětřesení, blesklo mi hlavou. Ihned si vzpomenu na zlom sv. Andree. Mám pocit, že se v okolí hroutí stavby. Budím Vlastu a postupně si uvědomuji, že hluk je poněkud pravidelný. Ukázalo se, že vedle nás zaparkovala parta basových šilenců, která ve svých autech na plyn zesilovač poslouchá skladby nahrané jen bubny a basy. Vydrželi vedle nás více než hodinu. Vůbec provoz na parkovišti byl značný až do sobotního rána. Teprve mnohem později jsme měli poznat, že v Americe není tichých uliček a zákoutí, zejména v noci.

Pohádka na Lake Tahoe

Ráno po osmé hodině vyrážíme nejprve na obhlídku místního Capitolu (napodobeniny washingtonského kapitolu v hlavních městech států Unie) a následně směr Sierra Nevada a Lake Tahoe. Rovinný ráz krajiny se po hodině jízdy začal měnit v hornatý a my vjíždíme do jehličnatých lesů, kde se začínají postupně objevovat i cedry. Odbočujeme do malé vsí Pollock Pine a bereme první benzin za hříšných 1,52 \$/gal. Silnice se klikatí do hor podél krásné horské bystřiny. Šplháme nahoru a sníh se nám přibližuje. Stavíme a pronikáme do lesa. Netrvá dlouho a fotíme se na zbytečích sněhu a obdivujeme zvláštní sukulentní keř. Po chvíli se přehoupneme přes hřbet a před námi se objevuje nádherný pohled na horské údolí, ve kterém leží jezero Tahoe a za ním sněhem pokryté vrcholy. Nedočkavě dorážíme zbývajících osm mil a stavíme u prvního Visitor Center - návštěvnického střediska, kde možno získat potřebné informace, zpravidla i mapku zdarma.

Jezero leží ve výšce 1 897 m a je 35 km dlouhé a až 19 km široké. Dozvěděli jsme se, že krásnější je západní strana jezera a zejména pak Emerald Bay - smaragdová zátoka. Projíždíme malým městečkem s přízemními dřevěnými domy, kolem několika kempů a Cascade Lake a už jsme u vyhlídkového bodu s téměř plným parkovištěm. Vyhlídka na smaragdovou zátoku však stojí za to. V zalesněném břehu jezera se otvírá modrozelená zátoka s půvabným malým ostrůvkem. Na jejím konci Eagle waterfall - orlí vodopád. A na druhém konci za jezerem zasněžené vrcholy. Nacházíme místo na rest area se stolky a pevnými grily na dřevěné uhlí a nezbytným WC, tedy pardon rest roomem, jak tuto místnost trochu pokrytecky nazývají Američané. Po obědě, kdy si pečeme kuře, stoupáme nad zátoku do hor asi dvě a půl míle. Odměňuje nás pohled na okolní skály řídké porostlé stromy, bystřinu s vodopádem, u kterého se



mihne i skunk či co a nahoře už pláň se sněhem. Končíme u malého horského plesa Eagle Lake. Zvykáme si na to, že i když jsme ve výšce přes dva tisíce metrů, je kolem nás plno stromů. Pozdě odpoledne opouštíme Lake Tahoe a vůbec se nám nechce, protože si říkáme, že už těžko můžeme vidět něco krásnějšího.

Podél západního břehu ještě trochu stoupáme a pak se spouštíme přes hranice do nevadského Rena - mladšího bratra Las Vegas. Než se vybatolíme z camperu, kolem nás už svítí záplava neonů nečetných kasin. Nejprve okružní procházka a pak se noříme do lůna hazardu. Přizemí kasin tvoří ohromné haly obsahující několik stovek hracích automatů - jednorukých banditů. Můžete si vybrat podle peněženky a házet do nich 5, 25, 50 centů anebo rovnou dolar. Odvážně rozměňujeme první dolar a zakoušíme opojný pocit hazardu u 5ti centového automatu. Nadě s Pavlem se aspoň chvíli daří, Vlasta prohrává své dva dolary poměrně rychle, ale to netuší, že její hvězda má teprve vyjít v Las Vegas. Sledujeme ty desítky typů hráčů zabraných do rytmu hry. Celá herna je plna hluku padajících mincí a akustických signálů automatů. Na některých místech se u stolů hraje Black Jack, jakási obdoba našeho "voka". Krupiéři umně rozhazují karty, které přistávají přesně k rukám hráčů, radost pohledět. Kolem půlnoci rádi uléháme do camperu nedaleko nemocnice Saint Mary's. Noc je kupodivu docela klidná ale po teplém letním večeru trochu chladná.

Z cestovního deníku „Amerika převážně v pantoflích“.

„Život patří optimistům - pesimisté jsou jen diváci...“

„Život je jako kopec. Když jdete nahoru, jednou půjdete i dolů.“

Procvičte své neurony

Hledáme hodnotu čísla:

$$x = \sqrt{1 + \sqrt{1 + \sqrt{1 + \sqrt{1 + \sqrt{1 + \sqrt{1 + \dots}}}}}}}$$

Nevážně o původu názvů

Náhradník

Co hradnímu pánu přebývalo v bohatství a přepychu, to mu scházelo na mužné síle. Hradní paní to chvilu snášela, ale pak se zařídila po svém. Vždy, když bylo třeba, poslala služku do podhradí k statnému zedníkovi Jurovi, který už šest dětí zplodil, s naléhavým vzkazem „aby přišel na hrad“. A tak Jura chodil a třeba bylo stále hojněji. Časté vzkazy „na hrad“ neunikly škodolibé pozornosti vesničanů, kteří pak říkali „Jura není zedník, ale „náhradník““.

Jak nám rosti státní dluh (mld. Kč)

Rok	Státní dluh	Saldo stát.rozpočtu
1993	159	1
1994	157	10
1995	154	7
1996	155	-2
1997	173	-16
1998	195	-29
1999	228	-30
2000	289	-46
2001	345	-68
2002	396	-46
2003	493	-109
2004	593	-94
2005	691	-56
2006	803	-98
2007	892	-66
2008	1000	-19

Čili zijeme si nad poměry a zadlužujeme naše děti.

Jak dlouho budeme mít ještě štěstí ?

Media nás masírují vidinou globálního oteplování, za které si prý můžeme sami. Ve stínu těchto zpráv zůstávají hrozby srážky Země s kosmickým tělesem. Vesmír je poměrně nebezpečné místo k životu. Už od svého vzniku je sluneční soustava plná kosmického smetí, které zbylo po zformování planet. Je ho sice s postupem času méně a méně, ale stále je ho víc než dost na nekonečnou řadu velkolepých katastrof. Létají vesmírem po nejrůznějších drahách a planety je neodolatelně vábí svoji gravitací. Jako shnilé ovoce mlsné vosy. Před 250 mil. let způsobil pád asteroidu o velikosti asi 20 km tzv. velké vymírání, kdy vyhynulo přes 90% živočichů v moři a 75% na souši. Dopadl na jižní polokouli tehdejší Pangei a rázovou vlnou spustil na opačné straně nevídaný řetězec sopečné činnosti na Sibíři. Teplé vody s malým obsahem kyslíku ovládly bakterie produkující smrtící sirovodík. Tehdy z toho vyšli nakonec nejlépe plazi a nastal věk dinosaurů, aby i ten posléze ukončil pád dalšího vesmírného tělesa a otevřel evoluční cestu savců a potažmo nám. Neměli bychom být tak bohorovní. Čas od času o sobě dají vesmírné balvany vědět a důrazně nám připomenou, že sice zijeme v kosmickém věku, ale naše planetární obrana by mohla asteroidy na kolizním kurzu se Zemí tak maximálně rozesmát. Další z upomínek jsme obdrželi 8. října 2009, kdy jeden asteroid hlučně explodoval nad jižním Sulawesii v Indonésii. Jeho exploze ve výšce 15 – 20 km uvolnila tolik energie, jako 50 000 tun TNT, což několikanásobně převyšuje sílu výbuchu jaderné pumy svržené na Hirošimu. Šlo bezpochyby o jednu z nejsilnějších explozí asteroidu, o nichž víme. Podle všeho šlo o asi desetimetrový balvan. Pikantní ovšem je, že až do okamžiku výbuchu nezachytil tento asteroid žádný náš teleskop. Jako by byly slepé. Podle Tima Spahra, ředitele Minor Planet Center v americkém Cambridge, to ale není žádné velké překvapení. Naše znalosti o kosmických tělesech menších než 100 metrů jsou restuhodně děravé. O valné většině z nich zatím vůbec nevíme. Přitom už dvacetimetrové objekty mohou prorazit atmosférou až na zemský povrch a napáchat na něm nějaké škody. V pátek 6.11. proletěl pouze ve vzdálenosti 14 000 km

sedmimetrový asteroid 2009 VA. Jde o třetí nejtěsnější průlet. Planetka 2009 VA byla objevena jen přibližně 15 hodin před nejtěsnějším přiblížením k Zemi.

Zdá se, že *Velký laborant* čas od času není spokojen s výsledky pomalé evoluce nebo prostě jen ztratí trpělivost a rozhodne se rozdat karty znovu. Nikdo neví, jak moc času nám zbývá. Každému je jasné, že další balvan z vesmíru dříve či později přiletí. Otázkou je jenom kdy to bude, kam dopadne a jak ten balvan bude velký. Je to jako loterie. Výhra může přijít zítra nebo ne za celý život.

podle netu a TV

Také se bojíte prasečí chřipky?

Máte také dojem, že to, co slyšíme o prasečí chřipce, je jen nafouknutá mediální kampaň typu člověkem zaviněného globálního oteplování? Ale na odbyt jdou léky, roušky, speciální vakcíny a točí se miliardy. Přitom na obyčejnou chřipku umírá ročně stejně nebo i více lidí, o kterých se ovšem nemluví. Jejich prvotní nemoc je natolik oslabila, že zátěž chřipky prostě neunesli. Ti s „prasečí“, obdobně již dříve nemocní, jsou ovšem posmrtně medializováni. Zdá se, že ta prasečí není obdobou té pandemické španělské z r. 1918, které se epidemiologové tak bojí. Nepřipadá se vám, že jsme vůči mediím, až příliš sugestibilní (moje tchyně by použila rozhodně jiný termín)?

Řešení úlohy: Výraz můžeme psát jako $x = \sqrt{1+x}$

Odtud $x_1 = (1 + \sqrt{5})/2$, $x_2 = (1 - \sqrt{5})/2$

x_1 je mimochodem zlatý řez.

A slovo závěrem

O čem bude slovo na závěr v prosinci je nasnadě. Máme za sebou nelehký rok, možná nejsložitější od sametové revoluce a zároveň její kulaté výročí. Předně užijte si svého kapra, rodiny a kouzla vánoc u zářícího vánočního stromku. Vzpomeňte na své milé, a pokud budou poblíž, dejte jim znát, co pro vás znamenají. A až dohoří svíčky a všechny dárky budou rozbaleny, vzpomeňte si na chvíli, že je dobře, že už řadu let žijeme ve standardním demokratickém a svobodném státě. Kde navzdory hašteřivým politikům máme život ve svých rukou se svobodou zazářit nebo udělat i fatální chybu.

A co po silvestrovské půlnoci? Samozřejmě to nejlepší. Jasně, že se toho zas tak moc nezmění, ale důležité je, abyste šli do nového roku s optimismem a pozitivním myšlením. Přece si nenecháte někým kazit život, který je sám o sobě krásný. Tak jako se často naplňují negativní očekávání, mohou se přece uplatnit i ta pozitivní. Tak ...

PF 2010

